

EXPUNERE DE MOTIVE

LEGE

Pentru completarea art. 91 alin. (3) din Legea nr. 286/2009 privind Codul Penal

Legea nr. 286/2009 privind Codul Penal din 17 iulie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 510 din 24 iulie 2009, cu modificările și completările ulterioare, este cel mai important instrument al statului în reglementarea relațiilor de apărare socială generate de săvârșirea infracțiunilor. Codul Penal reglementează incriminarea faptelor ce constituie infracțiuni, în scopul protecției societății, prin prevenirea infracțiunilor și tragerea la răspundere penală a celor care nu se conformează.

Combaterea traficului de persoane reprezintă o prioritate pentru autoritățile române, ca urmare a impactului negativ asupra persoanelor traficate, a caracterului complex și transfrontalier al acestui fenomen, a mobilității și flexibilității grupărilor organizate, în paralel cu profesionalizarea infractorilor cu specializare pe segmentul victimizării ființelor.

Asociat și cu denumirea de sclavie modernă, traficul de persoane reprezintă o amenințare pentru libertatea, integritatea fizică și psihică și pentru viața celor care sunt victimizați în această formă de criminalitate ce produce în lume milioane de drame omenești.

Elementul caracteristic al traficului de persoane constă în exploatarea ființei umane - de altfel trăsătura comună a unei sfere largi de fenomene, precum obligarea ființelor umane la prostituție, cerșetorie sau muncă forțată, organizarea unor grupuri infracționale formate din minori, scopul fiind acela al câștigului material. Victimele traficului sunt cetățeni români, străini, apatrizi, cetățeni ai statelor membre UE/ SEE sau ai Confederației Elvețiene și cei care beneficiază de prevederile art. 50 din Tratatul privind Uniunea Europeană, persoane adulte și minore, victime ale tuturor formelor de exploatare: exploatare sexuală, exploatare prin muncă forțată, exploatare prin constrângerea la comiterea de activități ilegale, cerșetorie forțată, trafic de organe, celule și țesuturi umane.

La nivel european principalul instrument pentru prevenirea și combaterea amenințărilor criminalității organizate care afectează statele membre ale UE îl reprezintă Ciclul de politici (UE PolicyCycle) și platforma EMPACT (European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats - dezvoltată la nivelul Europol) care fundamentează, atât din punct de vedere strategic dar și operațional, prioritățile și direcțiile de acțiune pe care autoritățile competente trebuie să le urmărească în lupta împotriva acestui gen de criminalitate. Traficul de ființe umane reprezintă una dintre cele 10 priorități ale UE adoptate de Consiliu.

În ultimii ani, România a fost, în principal, o țară de origine pentru victimele traficului de persoane, într-o situație de vulnerabilitate crescută a unor segmente de populație în căutare de oportunități mai bune de viață. În aceeași măsură, țările vest europene au continuat să păstreze statutul de țări de destinație pentru cetățeni români atrași în situații de trafic și exploatare, unde

există o cerere crescută pentru forță de muncă ieftină și necalificată, pentru servicii sexuale sau unde există contextul pentru tolerarea cerșetoriei, creându-se astfel premisele victimizării.

În ultimii ani, s-au menținut modurile de exploatare clasice, respectiv exploatarea sexuală, exploatarea prin muncă forțată și obligarea la practicarea cerșetoriei.

Traficul intern rămâne preponderent, o proporție semnificativă dintre victime fiind exploatate pe teritoriul României. În ceea ce privește traficul de minori, săvârșirea acestei infracțiuni vizează, în cea mai mare proporție, exploatarea sexuală a tinerelor cu vârste între 14 și 17 ani, săvârșită cu predilecție pe plan intern. În ceea ce privește traficul extern, principalele țări de destinație, în perioada 2015-2023 au fost: Italia, Spania, Germania și Marea Britanie.

România își va menține statutul de țară de origine a victimelor exploatate în state Vest Europene, cu păstrarea mobilității grupărilor criminale de trafic de persoane în țările de destinație/de exploatare - respectiv relocarea rapidă a activității de cazare, găzduire și exploatare dintr-un club în altul, dintr-o zonă în alta (oraș, țară).

Traficul de persoane prin obligarea la practicarea cerșetoriei se va menține la același nivel, pe fondul precar al resurselor financiare și materiale ale anumitor categorii de persoane.

Pe termen mediu, conform predicțiilor la nivel internațional, există posibilitatea ca cetățeni din Ucraina să fie exploatați (prin muncă forțată sau sexual), în special în state din Vestul Europei.

În ceea ce privește importanța reglementării normative a fenomenului traficului de persoane, aceasta joacă rolul consistent al orientării acțiunilor instituționale ale agenților sociali care participă în diferitele arii de intervenție fie către combaterea infraționalității, fie către intervenția bazată pe conceptele de prevenire, cea care urmărește protecția și asistența specializată a victimelor, ori cooperarea între instituții sau între acestea și organizațiile societății civile de profil.

Statistic vorbind, în România, numărul persoanelor condamnate pentru trafic de persoane a scăzut în ultimii ani: 312 în 2016, 230 în 2017, 130 în 2018, și 120 în 2019. În ceea ce privește pedepsele, în 2016, 31 au fost pedepse cu închisoarea de peste 10 ani, 80 au implicat cinci până la zece ani de închisoare, 83 au implicat trei până la cinci ani de închisoare, 35 implicat de la unu la trei ani de închisoare, iar 71 au fost cu suspendare. În 2019, au fost implicate cinci sentințe închisoare de peste 10 ani, 44 au implicat cinci până la zece ani închisoare, 23 au implicat trei până la cinci ani închisoare, șapte implicau de la unu la trei ani de închisoare, iar 37 au fost cu suspendare.

Majoritatea pedepselor cu închisoarea pentru infracțiunile de trafic de persoane și de trafic de minori sunt în partea inferioară a baremul de pedeapsă. Mai mult, pentru că pragul inferior al pedepsei este de trei ani, există cazuri în care judecătorii pot da pedepse cu suspendare, iar această practică se regăsește într-un număr considerabil de cazuri.

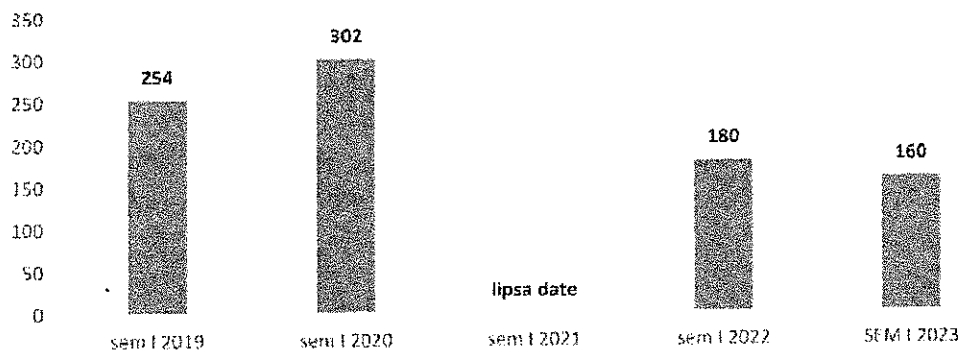
În scopul de a descuraja traficul de persoane și traficul de minori, prin intermediul prezentului proiect legislativ, se urmărește eliminarea posibilității de suspendare a executării pedepsei sub supraveghere în cazul acestui fenomen.

Practica instanțelor de judecată de a soluționa astfel de cazuri prin hotărâri definitive și irevocabile de suspendare a executării pedepsei sub supraveghere, a intrat în atenția opiniei publice, atitudinea generală fiind că sancțiunea aplicată este considerată prea blândă, în raport cu importanța infracțiunii ocrotite de stat prin politica penală, referindu-ne în speță la relațiile sociale referitoare la dreptul la viață.

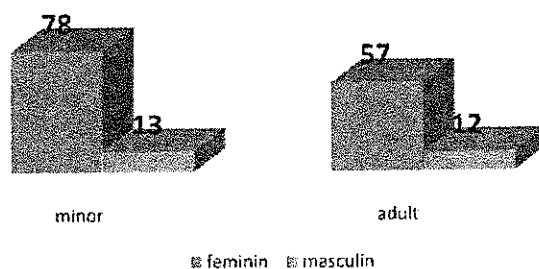
Prezentul proiect stabilește că nu se va mai putea “dispune suspendarea executării pedepsei sub supraveghere în cazul infracțiunilor prevăzute la art. 209, art. 210 și la art. 211”.

Față de cele de mai sus, datele statistice pentru România, potrivit unei analize a Agenției Naționale Împotriva Traficului de Persoane (A.N.I.T.P.), efectuată în prima jumătate a anului trecut, remarcă o continuare a activităților anti-trafic în ritmul anilor precedenți, pandemia de Covid 19 și prezența refugiaților din Ucraina fiind deja două fenomene care au determinat multiple schimbări, inclusiv în zona anti-trafic și în sfera direcționării și responsabilității instituționale.

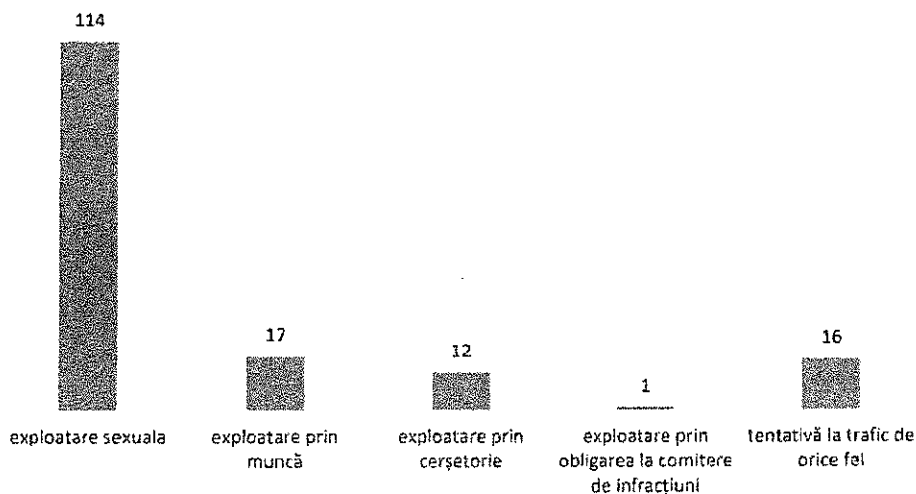
Distribuția victimelor pentru primul semestru în perioada anilor 2019-2023

Distribuția victimelor în funcție de sex și vârstă

Așadar, potrivit graficelor de mai sus, reiese că victimele minore exploatare prin diferite forme este mai mare în această perioadă, ajungând la 57% din totalul victimelor identificate. Populația feminină este, de asemenea, prezentă într-o majoritate covârșitoare de 84%.

■ Distribuția victimelor în funcție de formele principale de exploatare

Exploatarea sexuală a victimelor identificate și înregistrate în sistemul românesc anti-trafic în această perioadă este de departe cea mai întâlnită, cu o pondere de 71% victime astfel exploatare. Sunt date care reflectă atât exploatarea sexuală prin obligarea la practicarea prostituției, cât și actele de pornografie infantilă și pe internet.

Ponderea victimelor exploatare intern menține un trend ascendent, un procent de 66% dintre acestea suferind exploatare în special în sfera celor de natură sexuală, inclusiv pe segmentul de pornografie.

Principalele județe de proveniență pentru victimele traficului de persoane identificate în această perioadă au fost: Bacău, București, Brașov, Alba și Argeș, acestea înregistrând 37% din cazuistica totală.

Destinațiile principale pentru traficul de persoane origine din România, după traficul intern au fost: Germania, Italia, Regatul Unit.

Distribuția victimelor identificate în funcție de țara de destinație și forma de exploatare

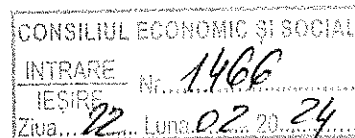
	Mod succint de exploatare					Total
	sexuală	muncă	cerșetoric	tentativă	alte situații	
Romania	83	10	4	9	0	106
Germania	10	2	2	1	0	15
Regatul Unit	10	2	1	1	0	14
Elvetia	4	0	0	0	0	4
Spania	4	0	0	0	0	4
Belgia	2	0	0	0	1	3
Grecia	0	0	3	0	0	3
Irlanda	2	0	0	1	0	3
Austria	2	0	0	0	0	2
Franta	2	0	0	0	0	2
Portugalia	0	2	0	0	0	2
Suedia	0	0	2	0	0	2
Alte state	1	1	0	0	0	2
Total	120	17	12	12	1	169 ³

În consecință, pentru a descuraja și înăspri regimul juridic în ceea ce privește traficul de persoane și de minori, propunem completarea art. 91 alin. (3) din Legea nr. 286/2009 privind Codul Penal, prin prevederea expresă a imposibilității acordării de pedepse cu suspendare (art. 209, art. 210 și art. 211 din Codul penal, Partea specială).

Inițiatori:

Alfred-Robert Simonis, deputat PSD

Petre-Florin Manole, deputat PSD

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

Lege pentru completarea art. 91 alin. (3) din Legea nr. 286/2009 privind Codul Penal

Parlamentul României adopta prezenta lege:

Articol unic. – La articolul 91 din Legea nr 286/2009 privind Codul Penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 510 din 24 iulie 2009, cu modificările și completările ulterioare, după alineatul (3¹) se introduce un nou alineat, alin. (3²), cu următorul cuprins:

“(3²) Nu se poate dispune suspendarea executării pedepsei sub supraveghere în cazul infracțiunilor prevăzute la art. 209, art. 210 și art. 211.”

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

p. Președintele Camerei Deputaților,
Alfred-Robert SIMONIS

Președintele Senatului,
Nicolae-Ionel CIUCĂ